

Motion till riksdagen

1988/89:Sk40

av Görel Thurdin m.fl. (c)

med anledning av prop. 1988/89:71 om begränsad avdragsrätt för vissa reaförluster

Bakgrund och inledning

Målen för skattesystemet är många. I partimotion (1988/89:C31) anger centerpartiet de mål vi vill skall vara gällande för skattesystemet. Vi anger där bl a att skatt skall betalas efter bärkraft, att skattesystemet skall gynna arbete och företagande och att skattesystemet måste vara rättssäkert, enkelt och överblickbart för den enskilde. Att arbeta för att skattesystemet uppfyller målen innebär ofta att avvägningar måste göras mellan åtgärder som gynnar olika mål. Centern anser att det förändringsarbete av skattesystemet som bedrivs i syfte att förhindra och försvåra lagstridig skatteplanering är mycket viktigt. Vi anser emellertid också att detta förändringsarbete måste präglas av varsamhet och hänsynstagande till seriös verksamhet som bedrivs av företag och enskilda.

I regeringens proposition (1988/89:55) i höstas föreslogs just förändringar i syfte att förhindra lagstridig skatteplanering när det gäller reavinstbeskattningen av andelar i handelsbolag. Man föreslog bl.a. att reaförluster på andelar som innehafts kortare tid än två år skulle begränsas till 40 % från tidigare 100 %. Riksdagen antog sedermera detta förslag. Centern var kritisk till denna förändring av flera skäl. Vi menade att en asymmetri skulle införas i skattesystemet mellan reaförluster och reavinster. Handelsbolag som associationsform skulle också komma att behandlas asymmetriskt gentemot andra former för företagande t.ex. aktiebolag och ekonomiska föreningar. Skatteplanering försvårades i och med regeringens proposition framförallt genom att man tog bort möjligheten till s.k. dubbla avdrag. Centerpartiet ansåg denna förändring nödvändig och godkände därför regeringens förslag i denna del. Begränsningen av reaförluster på yngre andelar däremot menade vi var inte den stora källan till skatteundandragande verksamhet. Vi hyste farhågor om att seriös näringsverksamhet i handelsbolagsform skulle drabbas. Centerpartiet menade också att det faktum att de för närvarande sittande parlamentariska skatteutredningarna arbetar med en översyn av kapitalbeskattningen talade för att vänta med en förändring av avdragsreglerna för handelsbolag isolerat. På dessa grunder yrkade centerpartiet avslag på regeringens förslag i denna del.

Regeringen föreslår nu en utvidgning av begränsningarna för avdrag för reaförluster till att gälla samtliga de beskattningsobjekt som anges i 35 § 3 mom. KL. Detta innebär att reavinstbeskattningen av aktier, andelar i aktiefonder, delbevis eller teckningsrätter till aktier eller andelar i ekonomiska föreningar samt övriga objekt som jämställs, med regeringens förslag förändras så att reaförluster på beskattningsobjekt som innehafts mindre än två år blir avdragsgilla endast till 40 % mot nuvarande 100 %. Regeringen anger att man med detta förslag vill förhindra ett antal skatteplaneringsmetoder samt åstadkomma en smidig övergång till ett nytt skattesystem.

Centerpartiets bedömning och förslag

Centerpartiet anser att det är viktigt att skapa symmetri i skattesystemet. Detta förenklar och skapar överblick för de skattskyldiga, försvårar och minskar intresset för skatteplanering och skattefusk samt skapar rättvisa och likabehandling mellan olika typer av näringsverksamhet. Centerpartiet kritiserade regeringen för att gå i motsatt riktning och skapa asymmetri när förändringen av reavinstbeskattningen av handelsbolag skedde. Nu vill regeringen i och med denna proposition utvidga asymmetrin i skattesystemet till att gälla också för aktievinstbeskattning, andelar i ekonomisk förening m m. Mot bakgrund av att de för närvarande sittande skatteutredningarnas arbete förefaller regeringens förslag ologiskt, i synnerhet som man med förändringarna enligt propositionen vill åstadkomma en smidig övergång till ett nytt skattesystem. Åtgärder mot lagstridig skatteplanering och skattebrott måste genomföras med viss skyndsamhet men centerpartiet menar att detta kan göras utan att nya asymmetrier skapas.

Det enskilda hushållssparandet har i flera år varit alltför lågt och är sedan 1986 t.o.m. negativt. Det är en viktig uppgift för den ekonomiska politiken att öka hushållssparandet. Ett ökat hushållssparande skulle förbättra bytesbalansen och dämpa överhettningstendenserna i ekonomin. Centerpartiet vill dessutom sprida ägandet i näringslivet. Vi vill gynna enskilt ägande av aktier framför det institutionella ägandet. Reavinstbeskattningsreglerna måste därför utformas på ett sätt som gynnar enskilt sparande.

Centerpartiet anser att det är viktigt att företagande uppmuntras och ges goda arbetsvillkor. Skattesystemet bör därför utformas så att risktagande i seriös näringsverksamhet har en rimlig beskattningssituation. Det är också viktigt att se till att olika former av företagande inte missgynnas i förhållande till andra former. Skattesystemet måste skapa symmetri mellan olika associationsformer. Regeringens förslag skapar på denna punkt symmetri eftersom samtliga associationsformer får samma avdragsregler. Samtidigt med att skatteplanering försvåras, skärps emellertid också beskattningen även för seriös näringsverksamhet genom att reaförlusterna begränsas. Risktagande missgynnas i förhållande till nuvarande situation.

Centerpartiet anser att skattereglerna skall vara enkla och överblickbara för alla. Enkla och enhetliga regler för reavinstbeskattningen snedvrider inte individernas beteende när det gäller placeringsval eller beteende i skattehänseende. Mindre placerare gör idag korta placeringar i samma utsträck-

ning som större placerare och institutioner, det är därför inte nödvändigt att ha olika skattesatser för olika placeringshorisonter.

Mot bakgrund av ovanstående resonemang om symmetri, uppmuntran av sparande och företagande, enkelhet och överblickbarhet och med beaktande av att reavinstreglerna måste utformas så att lagstridig skatteplanering och skattebrott förhindras vill vi föreslå att den s.k. tvåårsregeln avskaffas. Kommunalskattelagen 36 § 3 mom bör ändras så att den skattepliktiga delen av reaförluster och reavinster på beskattningsobjekt angivna i 35 § 3 mom. KL uppgår till 40% och oavsett innehavstid av beskattningsobjektet.

Centerpartiet vill betona att vi ser detta som en temporär lösning i väntan på att skatteutredningarnas arbete avslutas och en ny skattereform träder i kraft. Med centerpartiets förslag skapas symmetri vilket kan ge en smidig övergång till ett nytt skattesystem och är i enlighet med skatteutredningarnas direktiv. Skatteutredningarna måste emellertid bedöma procentsatser för den skattepliktiga delen av reavinster och reaförluster samt skattesatser för kapitalbeskattningen mot bakgrund av förslaget till skattereform i övrigt, inte minst beskattningen av arbetsinkomster. En mer långsiktig lösning för reavinstbeskattning enligt 36 § 3 mom. KL måste särskilt beakta behovet av en rimlig beskattning av det risktagande som sker vid små- och nyföretagande.

Hemställan

Med anledning av det anförda hemställs

1. att riksdagen avslår regeringens förslag om förändrad avdragsrätt för realisationsförluster på beskattningsobjekt angivna i 35 § 3 mom. KL,
2. att riksdagen beslutar om en ändring i 36 § 3 mom. KL i enlighet med vad som i motionen anförts.

Stockholm den 3 februari 1989

Görel Thurdin (c)

Gunnar Björk (c)

Rolf Kenneryd (c)

Håkan Hansson (c)

Ivar Franzén (c)

Gunilla André (c)

Martin Olsson (c)